

MILJÖ – HÅLLBAR UTVECKLING

Hållbar utveckling knyter ihop hållbarheten i ekosystemen med de sociala och ekonomiska utmaningar mänskligheten står inför. Ett samhälle där levnadsvillkor och resursanvändning möter mänskliga behov utan att äventyra hållbarheten i ekosystemet och miljön så att även framtida generationer kan få sina behov tillgodosedda.

Det här temabladet ger dig tips på material som finns hos Mediecenter Värmland inom temat Miljö - Hållbar utveckling. Allt material är länkat till sliplay.se/mediecentervarmland - ctrl-klicka på titeln!

OM MEDIECENTER VÄRMLAND

Mediecenter Värmland är länets gemensamma mediebank!
Här kan alla medlemmar, från barnomsorg till vuxenfortbildning,
avgiftsfritt välja bland cirka 25.000 titlar.

Mediecenter Värmland tillhandahåller inköpt film, UR:s radio/tv-program och robotar. Hos oss kan du även beställa talböcker – vi har tillgång till mer än 100.000 böcker från Legimus.

HUR BESTÄLLER JAG?

Du hittar hela vårt utbud i vår internetkatalog sliplay.se/mediecentervarmland.

För att strömma eller beställa material via webben måste du skapa ett konto!
Har du några funderingar, ring oss på 010-833 10 60 eller skicka en e-post till
mcv@regionvarmland.se

OBS! Dina elever kan också göra konto på SLIPlay och strömma själva! (elewinloggning)

Gör så här för att skapa konto:

Gå till sliplay.se/mediecentervarmland. Klicka på "Bli medlem här". Fyll i dina uppgifter och klicka på "gå vidare". Du får nu en e-post med en länk som du ska följa. Där får du fylla i ytterligare några uppgifter samt välja lösenord. När du sparat är din registrering klar och så fort vi godkänt din registrering (under kontorstid) kan du börja använda ditt konto.

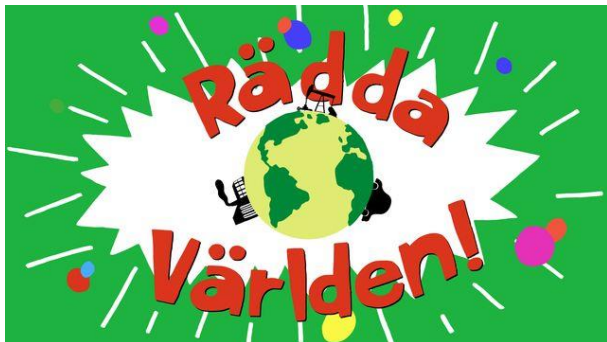
Du kan också välja något av de single-sign-on-alternativ som finns – ytterligare information om hur du gör hittar du [här!](#)

Dina elever kan också göra egna konton på sliplay.se/mediecentervarmland och strömma programmen direkt i sina datorer, smartphones eller iPads. En annorlunda läxa kanske...?
De skapar sina konton på samma sätt som pedagogerna och när detta är klart måste du godkänna deras konto. Du hittar deras ansökningar under "elevregistreringar" på din SLI-Play-inloggning (under ditt namn). OBS! Godkänn bara de elever som är dina!

[Här hittar du en lathund för dina elever!](#)

FILMERNA PRESETERAS I ORDNING EFTER ÅLDERSREKOMMENDATION!

Målgruppen är en rekommendation från oss och leverantören. Det är du som pedagog som avgör för vilka åldrar du vill visa filmen!

Rädda världen

Om olika miljöutmaningar i vardagen. Sara sex år och hennes lillebror Robin tre år hittar olika listiga lösningar för en hållbar framtid. Vad kan man göra istället för att köra bil? Hur sparar man på vatten? Hur kan saker återvinnas? Oftast lyckas barnen slå två flugor i en smäll och ha kul samtidigt. Syftet med serien är att ge en förståelse för hur olika val i vardagen kan bidra

till en hållbar utveckling. Men också att klargöra samband, förklara naturens olika kretslopp och att förmedla ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt. Målgrupp är förskolans äldre barn och förskoleklass. Rubriker: Bilar, Elektricitet, Återvinning, Vatten & Skräp. Finns även teckenspråkstolkat och syntolkat.

Speltid: 5x4 min. **Målgrupp:** förskolan/förskoleklass. **Utförande:** Strömmande.

Tripp och Trapp tittar in

Tripp och Trapp tittar in! är en bearbetning samt nya avsnitt från Tripp, Trapp, Träd magasinen för tv med teman som hållbar utveckling, värdegrund och årstider. Till serien finns även appen Tripp, Trapp, Träd. Tripp och Trapp tittar in! är korta avsnitt med vardagsnära teman anpassade för samtal i förskolan. Teman är hållbar utveckling, värdegrund och årstider.

Speltid: 21x5 min. **Målgrupp:** förskolan/förskoleklass. **Utförande:** Strömmande.

Djuren på Djuris i naturen

Naturen är bäst! Det är vännerna på Djuris överens om. Följ med när Ull, Satsumas och alla de andra ger sig ut på äventyr i naturen. Ämnen som behandlas är exempelvis allemansrätt, årstidsväxlingar, djurs anpassningar, kännetecken och grundläggande fakta om några vanliga arter samt hur man kan visa hänsyn och trivas ute i naturen. Syftet är att inspirera till egna

naturupplevelser och uppmuntra barn att värna om sin närmiljö. Serien riktar sig primärt till förskoleklass men den fakta som presenteras är grundad på läroplanens centrala begrepp för både förskoleklass och åk 1–3. Finns även teckenspråkstolkat och syntolkat.

Speltid: 16x9 min. **Målgrupp:** 6–9 år. **Utförande:** Strömmande.

Från naturresurs till produkt – hav till fiskpinnar

I denna film upptäcker barnen Noorah, Saga och Arvid att man från naturresursen havet kan få produkten fiskpinnar. Barnen besöker en fiskfabrik för att se hur olika fiskar och skaldjur ser ut. De får då också reda på att det finns rödlistade fiskar som man inte bör köpa. Filmen tar upp de olika hot mot haven som finns och vad vi kan göra för att havet ska vara en bra och frisk naturresurs. Vi får veta att forskare arbetar på att utvinna biogas från råvaran alger. Filmen förklarar också varför kyckling kan smaka fisk.

Speltid: 11 min. **Målgrupp:** 5–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Från naturresurs till produkt - betesmark till glass

Människorna har i alla tider använt sig av naturen för att kunna överleva. Allting i naturen som vi kan använda eller ha nytta av kallas naturresurser. I Sverige har vi flera olika naturresurser. Odlingssmarken, skogen, berggrunden och vattnet är våra viktigaste naturresurser. Eleonora och Wilma äter glass och undrar hur den är gjord. De tar sig till en stor bondgård där de träffar Lennart som har många kor och ett mejeri. På bondgården får barnen följa vägen från betesmarken via korna, till mjölkningen och in i mejeriet på gården som bland annat tillverkar glass. Filmen tar också upp hotet om att betesmarkerna i Sverige håller på att växa igen och behovet av den biologiska mångfalden som därmed blir hotad. Lennart berättar också för barnen att kornas gödsel kan omsättas till biogas och dessutom vara näring i gårdens växthus.

Speltid: 12 min. **Målgrupp:** 5–12 år. **Utförande:** Strömmande.

De yttersta barnen

Vi träffar fyra barn bosatta på de yttersta platserna i Sverige. Vad finns här och vad är unikt? Hur mår den här platsen? Emilia i Abisko, Zander på Gotland, Erik i Västra Torp och Minja på Syd-Koster berättar om sin plats. Tillsammans med miljöexperter gör de experiment för att påverka vuxna att skapa ett hållbart samhälle.

Speltid: 4x9 min. **Målgrupp:** 6–9 år. **Utförande:** Strömmande.

Tora och skogen

I Tora och skogen träffar vi bullterriern Tora som tar med tittaren på upptäcktsfärder in i den svenska skogen. Tillsammans med Tora får vi lära oss att hela skogen myllrar av djur och växter som är beroende av varandra, och att det pågår mängder av kretslopp i skogens stora ekosystem. En levande skog behöver sin biologiska mångfald - träd, växter, djur, svampar

och mikroorganismer - som tillsammans ger oss syre, fukt och ett bättre klimat. Finns även på ukrainska, jiddisch, finska, samt syntolkat och teckenspråkstolkat.

Speltid: 5x4 min. **Målgrupp:** 6–9 år. **Utförande:** Strömmande.

Evas Superkoll – Säsong 2 - Naturvårdsverket

Eva Funck ger sig ut i verkligheten för att förklara och berätta om allt det där vi har omkring oss, men inte riktigt vet varför det finns. I det här avsnittet tar Eva sig an miljön och förklarar hur vi kan hjälpa vår natur att må bättre

Speltid: 13 min. **Målgrupp:** 6–9 år. **Utförande:** Strömmande.

Bara vanligt vatten

Vatten finns i flytande form, som fast och som gas. Vattnet cirkulerar runt, runt: avdunstar från haven och bildar moln som regnar. Det finns väldigt mycket vatten på jorden, men vattnet ska användas av många och till många olika saker. Vi människor behöver vatten, men det gör alla djur och växter också. Naturen behöver vatten för att vi ska få mat - och vanligt sötvatten är

faktiskt vårt viktigaste livsmedel. Vatten är superviktigt! Syftet med serien är att lära sig om vattnets kretslopp och om vattnets olika egenskaper och användningsområden. Men också att ge kunskap om vattnets olika former - fast, flytande och gas, samt övergångarna däremellan. *Finns även på persiska, polska, makedonska, kroatiska, sydsamiska, nordsamiska, lulesamiska, ukrainska och meänkieli, samt teckenspråkstolkat och syntolkat.*

Speltid: 5x5 min. **Målgrupp:** 6–9 år. **Utförande:** Strömmande.

Bara vanligt vatten - lätt version

Lär dig om vatten och vattnets kretslopp! Serien beskriver vattnets olika former, hur vattnet är i ständig rörelse samt hur viktigt det är att vi tar hand om vattnet! Bara vanligt vatten – lätt version är bearbetad för att passa elever i anpassad grundskola. Syftet med serien är att lära sig om vattnets kretslopp och om vattnets olika egenskaper och användningsområden. Men också att ge kunskap om vattnets olika former - fast, flytande och gas, samt övergångarna däremellan.

Speltid: 4x5 min. **Målgrupp:** anpassad grundskola åk 4–6. **Utförande:** Strömmande.

**Har du och dina kollegor koll på vad Mediecenter
har att erbjuda er?**

Om inte kommer vi gärna och berättar om vår verksamhet!
Vi går också igenom SLIPlay och alla dess funktioner.

HÖR AV ER SÅ BOKAR VI IN ETT BESÖK!

Tfn.010-833 10 60, mcv@regionvarmland.se

Klimatkompis

Klimatkompis är ett pedagogiskt koncept för åk 3 som gör det enkelt och roligt att jobba med hållbar utveckling och de globala målen i och utanför klassrummet. Klassen utmanas att lösa uppdrag av programledare Farah Abadi. Hur långt kan vi nå om alla i klasser om årskurs 3 återvinner, samlar in och förändrar användning av plast i vardagen? Finns även syntolkat och

teckenspråkstolkat.

Speltid: 28 min + 4x2-8 min. **Målgrupp:** 6–9 år. **Utförande:** Strömmande.

Klimatkompis – lätt version

I Klimatkompis – lätt version utmanas din klass att lösa spännande uppdrag och samtidigt lära mer om hållbar utveckling och de globala målen på ett enkelt och roligt sätt. Återvinn, samla in och förändra användning av plast i vardagen! Detta är en bearbetning för grundsärskolan, där ni kan jobba med uppdragen i er egen takt. Serien har ett delvis lugnare tempo, färre rörliga animationsdelar och lägre ljudnivå på musik och effektljud. Klimatkompis – lätt version kan med fördel användas i integrerade klasser, där vissa elever ser originalversionen av serien och andra ser denna bearbetade version. Se programmen ihop och arbeta med de uppdrag som du som pedagog anser passar just din klass. I handledningen finns även ordlista för förförståelsen.

Speltid: 4x2-7 min. **Målgrupp:** 6–9 år. **Utförande:** Strömmande.

Uppdrag framtid

Alla kan göra skillnad! I Uppdrag framtid träffar vi unga klimathjältar från hela Sverige som engagerar sig i miljöfrågor och sin närmiljö - allt för att skapa en hållbar värld att leva i. Nina som tillsammans med sina vänner startat en miljöklubb som plockar skräp, Alve som bakat tusentals kakor för välgörenhet och Helmer och hans vänner som kämpar för en bilfri dag.

Kanske blir du själv sugen på att göra någon aktivitet för miljön? Finns även teckenspråkstolkat och syntolkat.

Speltid: 6x14 min. **Målgrupp:** 6–9 år. **Utförande:** Strömmande.

Uppdrag framtid – säsong 2

Vi reser genom hela Sverige och träffar hjältar som engagerar sig för att skapa en mer hållbar värld att leva i. Youtube-gänget Boys från Viken som vill stoppa matsvinnet, Leo, Isabella och deras vänner som räddar utrotningshotade salamandrar på sin lunchrast och Sanna och Kiara i Floda som inte ger upp förrän deras sjö är fri från skräp. Den här serien visar att ingen är för liten för att göra skillnad! Och kanske blir du själv sugen på att göra något bra för vår värld? Finns även syntolkat och teckenspråkstolkat.

Speltid: 6x14 min. **Målgrupp:** 6–9 år. **Utförande:** Strömmande.

Uppdrag framtid – säsong 3

I dokumentärserien Uppdrag framtid möter vi barn från hela Sverige som kämpar för en hållbar framtid – och som visar att ingen är för ung för att göra skillnad! Serien gör även nedslag hos barn i andra delar av världen och vi lär oss om vilka olika utmaningar det globala miljöarbetet står inför. Serien kopplar till FN:s globala mål för hållbar utveckling samt det centrala innehållet i samhällskunskap, biologi och skolans värdegrundsuppdrag. Seriens mål är att inspirera till att skapa handlingskompetens kring miljö- och hållbarhetsfrågor. Genom att ta del av andra barns miljöengagemang ges eleverna verktyg för att både ta ansvar för sin egen närmiljö samt skaffa sig ett personligt förhållningssätt till de övergripande globala miljöfrågorna. Serien finns även syntolkat och teckenspråkstolkat.

Speltid: 9x14 min. **Målgrupp:** 6–9 år. **Utförande:** Strömmande.

Globala mål för barn

Världens ledare har förbundet sig till 17 globala mål för att uppnå fyra saker till 2030. Att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen, att förbättra miljön samt stoppa klimatförändringarna. Varför har man dessa mål? Vilket ansvar har FN, EU, Sverige, din kommun, din skola eller din familj? Vad kan vi tillsammans göra för att världen ska bli mer

jämlik? Hur kan vi konsumera klimatsmart i skolan och hemma? Hur kan vi hjälpa till att minska fattigdomen? Filmerna ger bakgrunden och presenterar målen. Barn reflekterar och ger konkreta tips hur vi ska få vår värld att må bättre.

Speltid: 17x5 min. **Målgrupp:** 6–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Hållbar produktion?

Noa köper en tröja och Lizzie ska handla mat. Vi hittar dem i butikerna och de känner sig ganska vilsna. Hur ska de veta att varorna de köper är producerade på ett hållbart sätt? Den här filmen tar upp frågorna om hållbar produktion. Vår planet har många , men vi producerar och konsumerar mer än planeten ger oss. Det krävs stora mängder energi, vatten och kemikalier för

att tillverka de kläder som vi kan köpa för en relativt billig peng. Visste du att 90% av kläderna tillverkas i Asien där det råder undermåliga arbetsförhållanden? Och det finns dessutom många andra producerade varor som lämnar enorma fotavtryck på miljön, såsom livsmedel och produkter inom teknik. Men hur ska vi kunna hantera och navigera i detta?

Speltid: 13 min. **Målgrupp:** från 6 år. **Utförande:** Strömmande.

Vår skog – Lövsbogen

I den här filmen får vi veta mer om lövsbogen. Vi lär oss om vad som utmärker den här skogstypen. Filmerna berättar om när lövsbogen kom till Norden och hur skogen har förändrats sedan dess. Filmerna tar upp vilka olika djur- och växtarter som trivs i lövsbogen och varför det är så viktigt med att bevara den biologiska mångfalden. Lövsbogen är viktig för oss i Sverige

och Norden. Den ger oss både glädje och avkoppling. Dessutom ger lövsbogen oss många olika produkter. Filmerna ger oss några exempel på vilka. Det gäller för oss att vara rädd om vår lövskog så att den mår bra. Filmerna visar också hur vi kan göra för att ta hand om vår lövskog. • Var växer lövsbogen i Sverige, Norden och i övriga världen? • Hur länge har det funnits lövskog här? • Varför är lövsbogen så viktig för oss idag? • Vilka växter och djur kan vi hitta i lövsbogen? • Vilka produkter kan lövsbogen ge oss? • Hur är lövsbogen hotad? • Vad kan vi göra för att lövsbogen ska må bra?

Speltid: 15 min. **Målgrupp:** 7–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Vår skog – Barrskogen

I den här filmen får vi veta mer om barrskogen. Vi lär oss om vad som utmärker den här skogstypen. Filmerna berättar om när barrskogen kom till Norden och hur skogen har förändrats sedan dess. Filmerna tar också upp vilka olika djur- och växtarter som trivs i barrskogen och att det är viktigt att bevara den biologiska mångfalden. Dessutom ger barrskogen oss många olika produkter. Filmerna ger oss några exempel på vilka. Barrskogen är viktig för oss i Sverige och Norden. Den ger oss både glädje och avkoppling. Det gäller för oss att vara rädd om vår barrskog så att den mår bra. • Var växer barrskogen i Sverige, Norden och i övriga världen? • Hur länge har det funnits barrskog här? • Varför är barrskogen så viktig för oss idag? • Hur är barrskogen hotad? • Vad kan vi göra för att barrskogen ska må bra?

Speltid: 13 min. **Målgrupp:** 7–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Våra råvaror – Skrot

Skrot är en av Sveriges råvaror. I det här kunskapsklippet får vi veta varifrån skrot kommer och hur den kan användas.

Speltid: 3 min. **Målgrupp:** 7–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Gilla oss på Facebook!

Där berättar vi om nyheter och tipsar om aktuella filmer!

www.facebook.com/MediecenterVarmland

berättar mer om vad de vanligaste certifieringarna och produktmärkningarna står för.

Produktmärkning

Det finns många produktmärkning av livsmedel och andra varor och som konsument kan det vara svårt att veta vad de innebär. Vad betyder de olika märkningarna och vad behöver tillverkaren och transportkedjan leva upp till för att bli certifierad? Hur kan vi veta vilka varor som är sjyst tillverkade? Lizzie guidar oss och

Speltid: 4x5 min. **Målgrupp:** 7–12 år. **Utförande:** Strömmande.

[Produktmärkning – KRAV](#)

[Produktmärkning – MSC](#)

[Produktmärkning – EU-ekologiskt](#)

[Produktmärkning - Fairtrade](#)

[Färskvatten – vårt viktigaste livsmedel](#)

När du öppnar kranen för att dricka vatten, borsta tänderna, tvätta bilen eller ta ett dopp i poolen använder du färskt dricksvatten. Vatten är vårt viktigaste livsmedel, utan vatten skulle allt liv på jorden dö ut. I många år ansåg vi att det fanns obegränsat med vatten och att det inte hade någon betydelse att vi var lite slösaktiga. Verkligheten har kommit ikapp oss och våra grundvattennivåer har sjunkit. Därför måste vi vara ytterst försiktiga med hur vi använder vårt vatten. I den här filmen får vi veta mer om vårt vatten och vad vi kan göra för att spara på vattnet.

Speltid: 12 min. **Målgrupp:** från 7 år. **Utförande:** Strömmande.

[Vårt viktiga vatten](#)

Vatten är en av våra mest livsviktiga naturresurser. I det här utbildningsklippet får du lära dig mer om vattnets betydelse och hur tillgången på vatten ser ut.

Speltid: 3 min. **Målgrupp:** från 7 år. **Utförande:** Strömmande.

Eleverna kan göra egna konton och strömma media på vår SLIPlay-sida!
Här hittar du en [lathund](#) till hur man skapar elevkonto!

Göra skillnad: återvinning, miljö, spara el - enkla tips

Miljöförstöring har en prislapp både för naturen och den egna plånboken. Jordens resurser är inte oändliga. I Sverige gör vi av med mer energi än vad de flesta världsmedborgare gör. Men vi kan göra skillnad, oavsett om vi är barn eller vuxna. Den här filmen ska vara en "ögonöppnare" hur man kan påverka miljön

genom att göra egna val. Även små förändringar i vardagen kan göra skillnad, särskilt om det är många som gör förändringar. Vi får följa ett par syskon som lär sig hur man kan spara både pengar och på miljön genom enkla förändringar. I en musikvideo som hör till filmen sammanfattas tips på förändringar.

Speltid: 15 min. **Målgrupp:** 7–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Vad händer i en kompost? – Den viktiga nedbrytningens roll

I ett år har familjen sparat mat- och trädgårdsavfall som nu blivit kompost. Men hur gick det till? I det här utbildningsklippet får du lära dig om hur nedbrytningen går till, och vilka som är de vanligaste nedbrytarna. Vi berättar vad som behövs för att komposten ska fungera - samt skillnaden på näringsrik mull och vanlig jord.

Speltid: 4 min. **Målgrupp:** 9–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Plasten i vår vardag - mikroplast i haven och återvinning av plast

Vi använder mycket plast i Sverige - och hela världen - eftersom plast är ett fantastiskt användbart material. Men problemen är inte lika fantastiska. Undersökningar förutspår att år 2050 kommer världens hav att innehålla mer plast än fisk. Man uppskattar att 90 procent av världens plasticskräp i havet kommer från tio förorenade floder. Men det finns en annan sorts fara med plast som har uppmärksammats de senaste åren - mikroplast. Den bildas när plastföremål slits och plastpartiklar frigörs. De kan komma från bildäck, konstgräsplaner och när vi tvättar syntetkläder. Partiklarna är mindre än 5 mm stora och tas upp av djuren och människor som får i sig vatten. Men du kan göra skillnad - genom att göra medvetna val och återvinna plast. I filmen får vi tips på detta samtidigt som vi lär oss mer om plast.

Speltid: 12 min. **Målgrupp:** 8–16 år. **Utförande:** Strömmande.

Allas vår allemansrätt

Filmen om den unika svenska allemansrätten tar upp alla aspekter på den allmänna rätt vi svenskar har, att fritt vistas i naturen, trots att någon annan äger marken. Den redogör naturligtvis också för de begränsningar och inskränkningar som gäller och som vi måste rätta oss efter.

Speltid: 25 min. **Målgrupp:** från 9 år. **Utförande:** Strömmande.

Märkningarnas betydelse

Har du tänkt på att det ofta finns olika märkningar på matvaror, kläder och hushållsprodukter? Vad betyder alla symboler egentligen? I den här filmen ska vi titta närmare på några vanliga märkningar. Vi tar reda på varför det finns märkningar, vad det finns för olika märkningar och vad de innebär. Vad innebär det att en vara är ekologisk? Vad betyder det att något är "fairtrade"? Det tar vi reda på i den här filmen!

Speltid: 11 min. **Målgrupp:** 10–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Bränsleceller – så fungerar de!

En viktig kugge när vi går från en värld beroende av fossila bränslen till ett liv med avsevärt lägre koldioxidutsläpp är bränslecellen. Bränslecellen är inte någon ny uppfinning och man har känt till tekniken i mer än 150 år. Men nu, i början av 2000-talet, när miljödebatten och klimatförändringarna står högt på världens agendor har bränslecellen åter kommit i ropet,

främst i kombination med grön vätgas. Men hur långt har planeringen och utvecklingen kommit och finns det några för- och nackdelar? Idag används bränsleceller mest med naturgas, men på sikt är det grön vätgas från förnybar energi från sol, vind och vatten som är de intressanta källorna. Vi ska här titta närmare på den här spännande utvecklingen av det som kan bli framtidens viktigaste energiomvandlare.

Speltid: 7 min. **Målgrupp:** från 10 år. **Utförande:** Strömmande.

Grön Vätgas – är det framtidens energibärare?

Tänk om de enda avgaser våra bilar släppte ut var några droppar vatten, om bonden kunde gödsla sina åkrar klimatsmart eller om järnverken kunde tillverka stål utan att elda med kol? Är det bara flummiga drömmar eller kan det blir verklighet? Många länder och företag arbetar nu med att framställa grön vätgas som energibärare som lösningen på att kunna minska eller kanske till och med få bort användandet av fossila bränslen. Grön vätgas kan på allvar bidra till klimatförändringarna på ett avgörande sätt och kan hjälpa till att nå EU:s ambition att ha ett klimatneutralt Europa år 2050. Men hur långt har planeringen och utvecklingen kommit och finns det några för- och nackdelar? För att alla ekvationer ska gå ihop och grön vätgas bli verklighet krävs mängder av förnybar energi. Den måste komma från fossilfria och förnybara energikällor som vind, sol eller vattenkraft. Vi ska här titta närmare på den här spännande utvecklingen av det som kan bli framtidens energibärare.

Speltid: 9 min. **Målgrupp:** från 10 år. **Utförande:** Strömmande.

TALBÖCKER!

Har du elever i behov av särskilt stöd?

Du kan avgiftsfritt låna skönlitterära talböcker på usb från Mediecenter.

Vi har alla böcker du hittar hos [Legimus](http://www.regionvarmland.se/legimus). Läs mer på vår hemsida –

<http://www.regionvarmland.se/mediecenter/talbocker/>

Geografens testamente – Världen

Följ med på ett hisnande äventyr genom världens olika klimatzoner och dess naturtyper. Vi möter gamla och nya hjältar - Mortensen, Esmé, den unga Flora och hennes farfar Georg Graaf - som efterlämnat en märklig hemlighet. Mysteriet leder dem till en gammal karta som verkar ha samband med en uråldrig myt om Atlantis mäktiga rike. Svarta solens brödraskap

har stora planer och denna gång står hela världens framtid på spel. Finns även syntolkat och teckenspråktolkat.

Speltid: 13x20 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Forskning är fantastiskt – Klimatet – Kan plankton rädda oss?

Rachel Foster, Stockholms universitet: Vi följer med Rachel när hon åker ut på planktonjakt med forskningsbåten på Östersjön. Hon studerar plankton som är viktiga för jordens klimat. De producerar hälften av allt syre och tar upp enorma mängder kol ur atmosfären. Men hur går det till? Genom att förstå planktons inre liv kan vi förstå vår framtid. Serien Forskning är fantastiskt förklarar på ett enkelt sätt nya upptäckter och kan väcka intresse för forskningsyrket!

Speltid: 10 min. **Målgrupp:** från 10 år. **Utförande:** Strömmande

Forskning är fantastiskt – Framtidens energi – Solceller på rulle

Ellen Moons, Karlstads universitet: Solceller är ett miljövänligt sätt att generera el. Men tänk om vi skulle kunna ha dem överallt, inte bara som otympliga plattor på tak eller solcellsparker. Ellen vill ta fram lättillverkade solceller av plast som går att ha på kläder, tältduk, segel eller var man än behöver elektricitet. Serien "Forskning är fantastiskt" förklarar på ett enkelt sätt nya upptäckter och kan väcka intresse för forskningsyrket!

Speltid: 10 min. **Målgrupp:** från 10 år. **Utförande:** Strömmande

Plastens miljöpåverkan

Plast är inte biologiskt nedbrytbar, och den påverkar både natur och djur. Därför är det viktigt att minska plastanvändningen och återvinna all plast. I det här utbildningsklippet får du en kort sammanfattning av vad plast är, varför den är farlig i naturen och hur man kan använda plast på ett miljövänligt sätt.

Speltid: 4 min. **Målgrupp:** från 10 år. **Utförande:** Strömmande.

UNESCO:s världsarv – Introduktion

UNESCO:s världsarv är en hyllning till mänsklighetens gemensamma kultur- och naturarv, med över 1 000 platser som speglar vår historia, konst, vetenskap och miljö. Serien UNESCO:s världsarv utforskar dessa unika platser – från ikoniska byggnader till storslagna landskap. Genom att berätta om deras kulturella och historiska betydelse, ekologiska värden och

utmaningar lyfter serien fram vikten av att skydda dessa ovärderliga skatter. Serien kopplar även till den svenska läroplanen genom att stärka elevernas kunskap om hållbar utveckling, globalt ansvar och demokratiska värderingar. Genom spännande berättelser och djupgående fakta vill filmerna inspirera både lärare och elever att reflektera över världsarvens betydelse för både historien och framtiden, samt hur vi tillsammans kan bidra till deras bevarande.

Speltid: 7x4-5 min. **Målgrupp:** från 10 år. **Utförande:** Strömmande.

UNESCO:s världsarv – Nara

Antika Nara i Japan var landets första permanenta huvudstad och ett centrum för japansk buddhism. Här finns tempel som Tōdaiji, hem till en av världens största Buddhastatyer i brons. Staden är också känd för sina heliga hjortar, som representerar dess shintoistiska traditioner. Nara förmedlar en djup förståelse för hur religion och kultur samverkar för att forma samhällen.

UNESCO:s världsarv – Gamla Québec

Gamla Québec, med sina historiska stadsmurar och kullerstengator, är en symbol för den franska kolonisationen i Nordamerika. Belägen vid St. Lawrencefloden, fungerade staden som ett strategiskt handels- och försvarsfäste. Med sin bevarade arkitektur och rika historia är Gamla Québec en levande lektion i kolonial historia och stadens roll som bro mellan gamla och nya världar.

UNESCO:s världsarv – Florens

Florens är renässansens vagga, där mästerverk som Brunelleschis kupol på Duomo och Botticellis "Venus födelse" skapades. Med sin arkitektur och konstnärliga prestationer visar Florens hur kreativitet kan forma en hel era. Staden är en idealisk plats för att förstå sambandet mellan kultur, historia och innovation.

UNESCO:s världsarv – Nascalinjerna

Nascalinjerna i Peru är enorma geoglyfer skapade för över 1 500 år sedan, som endast kan ses från luften. Genom att avlägsna det mörka stenlagret för att framhäva den ljusa marken under, skapade Nazcakulturen mönster med både religiös och astronomisk betydelse. Dessa linjer är ett bevis på mänsklig innovation och förmågan att kommunicera idéer genom storskaliga landskapskonstverk.

UNESCO:s världsarv – Olympic National Park

Olympic National Park i Washington, USA, erbjuder en exceptionell blandning av ekosystem – från tempererade regnskogar och alpina toppar till den vilda stillahavskusten. Parkens unika tidvattenszoner och kustlinjer belyser sambandet mellan land och hav. Olympic är en levande påminnelse om hur olika naturmiljöer kan samexistera och skyddas, samtidigt som de erbjuder insikter i miljöbevarande arbete.

UNESCO:s världsarv – Grand Canyon

Grand Canyon är ett geologiskt mästerverk i Arizona, USA, som visar jordens historia genom sina exponerade klipplager, vilka sträcker sig över två miljarder år. Den har formats av Coloradoflodens kraftfulla erosion och bjuder på unika lärdomar om jordens utveckling. Med sin biologiska mångfald och kulturella betydelse för urfolk är Grand Canyon en plats där geologi,

ekologi och historia möts och skapar ett ovärderligt arv för framtiden.

UNESCO:s världsarv – Ngorongoro

Ngorongoro-kratern i Tanzania är en naturlig fristad för ett rikt djurliv, inklusive utrotningshotade arter som den svarta noshörningen. Området är också viktigt ur arkeologiskt perspektiv, då Olduvai Gorge har avslöjat några av de äldsta spåren av mänskliga förfäder. Samexistensen mellan människor, som massajerna, och det vilda djurlivet visar på balans mellan kultur och natur som är avgörande för hållbar utveckling.

Djur som förändrar världen

Lär dig mer om tolv olika djur - från den lilla myran till den gigantiska valen. Vilken roll har djuren i näringskedjan och ekosystemet? Hur påverkar de och hur blir de i sin tur påverkade av klimatförändringar och växthuseffekten? Och vad får det för konsekvenser för framtiden? Finns även på ukrainska, meänkieli, samt syntolkat och teckenspråkstolkat.

Programmen handlar om bäver, myror, val, visent, mårhund, groda, pollinatör, torsk, korp, varg, elefant och mammut.

Speltid: 12x9 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Naturresurser – en överblick

Nästan allt vi kan äta, se och röra har vi tack vare naturresurser. I den här filmen undersöker vi vad naturresurser är och hur vi använder dem. Vi får också veta att de kan delas in i förnybara och icke-förnybara samt vad det innebär. Under filmens gång lär vi oss bland annat begrepp som hållbar utveckling, råvara och återvinning. Vad innebär det att man förädlar något? Och vad är

bra med återanvändning?

Speltid: 12 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Vår enda jord

Vår enda jord utspelar sig i en fiktiv rättegångssituation där planetens unga anklagar de äldre generationerna för ett ansvarslost bruk av planetens resurser och vad detta har lett till. Åtalet och bevisningen sker genom förklarande reportage om det ämne som avhandlas i respektive program. Då argument ställs på sin spets i rättegången blir det tydligt vilka konflikter

som uppkommer i hållbarhetsfrågor och eleven får se att det kan finnas olika anledningar till hur vi agerat när det gäller våra ekosystemtjänster och naturresurser. Finns även syntolkat och teckenspråkstolkat.

Speltid: 4x14 min. **Målgrupp:** 10–12 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

Matjord

Hav och marina resurser

Våtmark och sötvatten

Skogar och vild natur

Ekologiskt avtryck - klimatångest, växthusgaser och förändring

Har du klimatångest? Då är du inte ensam - nästan varannan svensk oroas över klimatet, visar en ny opinionsundersökning. Mest klimatångest har unga tjejer - medan äldre män oroar sig minst. Visst finns det anledning att oroas sig. Nya undersökningar kommer ständigt med skräsiffror om höjda temperaturer, smältande isar och konstiga väderfenomen. Är det kört? Eller har mänskligheten någon framtid? Om man förstår vad utsläppen av fossila bränslen åstadkommer - förstår man också vad man ska göra åt det. Det gäller alla - yngre, medelålders och äldre. I filmen förklaras växthusgaser, atmosfär och orsaker bakom detta. Genom exempel får eleven förståelse för deras eget avtryck. Vi får även råd hur vi kan minska vårt ekologiska fotavtryck på jorden

Speltid: 14 min. **Målgrupp:** 10–15 år. **Utförande:** Strömmande

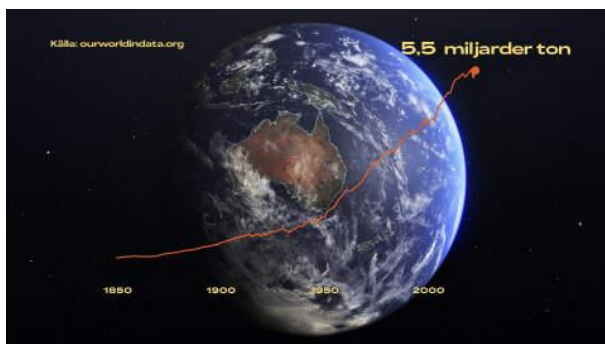

Infrastruktur – Vad är det?

Mänskligheten har alltid letat efter sätt att utnyttja och tämja sin omgivning för att skapa en bekvämare tillvaro, bl.a. genom att bygga vägar, kanaler och broar. Filmen skildrar infrastrukturens betydelse för civilisationernas utveckling och visar hur våra senaste innovationer idag gör att vi till exempel genom internet kan ha möten på olika delar av jorden.

Kunskaper om vad infrastruktur är behövs för att förstå tidigare civilisationer men också för att förstå vad som skiljer i olika delar av världen. Kapitelnamnen nedan avslöjar vilka typer av infrastruktur som tas upp. Tidkoder i filmen: 00:00 Vad är infrastruktur? 02:04 Väg- och vattenbyggnad i historien 05:30 Broar 08:00 Vägar och motorvägar 10:00 Hamnar och flygplatser 11:40 Poldrar och kanaler 13:40 Tunnlar och järnvägar 15:33 Andra infrastrukturprojekt

Speltid: 19 min. **Målgrupp:** från 10 år. **Utförande:** Strömmande.

Jag och klimatkampen

Klimatet på jorden ändras snabbt. Anledningen är ökade utsläpp av växthusgaser som koldioxid sedan industrialiseringen på 1800-talet. Allra störst har ökningen varit de senaste decennierna. Ungdomar från olika delar av världen påverkas av klimatförändringarna. Hur märks det där de bor? Filmen gör nedslag på några platser runt jorden och vi får höra några ungdomar berätta

vad de gör när klimatet förändras. Filmen berör Globala målet 13: Bekämpa klimatförändringarna.

Speltid: 28 min. **Målgrupp:** 10–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Filmen finns även uppdelad i 4 delar, en om resp. land:

Jag och klimatkampen – Sverige

Sverige. Astrid 15 år bor i Jokkmokk och är same. Hon bryr sig om sina renar. De är som hennes familj. Arktis värms upp dubbelt så fort jämfört med jordens genomsnittliga uppvärmning och samerna är bland de första att påverkas av klimatförändringarna. Hur blir det i framtiden?

"Just nu är det fler äldre som styr och de kommer ju dö snart." Okänd svensk tjej (Sverige)

Speltid: 12 min. **Målgrupp:** 10–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Jag och klimatkampen – Australien

Australien är ett land som släpper ut mycket koldioxid. Samtidigt drabbas de själva hårt av konsekvenserna. Chris i Sydney är 15 år och klimataktivist. Han är medlem i gruppen School strike for Climate och har insett att det är de unga som får kämpa för vår framtid. Den äldre generationen gör inte det. Och det är ingen bra attityd.

"Varje enskild ung person i världen har makten att förändra världen. Med detsamma." Chris (Australien)

Speltid: 12 min. **Målgrupp:** 10–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Jag och klimatkampen – Indien

Indien. Preeti är 19 år och bor i Assam. Effekten av klimatförändringarna blir värre varje år. Det gäller både monsunerna och översvämningarna. Preeti är student och vill hjälpa barn i byn att fortsätta studera under monsunperioden. Annars kan de sluta skolan och tvingas arbeta på teodlingar.

"Litet eller stort – vi borde alla göra något för miljön." Preeti (Indien)

Speltid: 7 min. **Målgrupp:** 10–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Jag och klimatkampen – Kenya

Kenya. Emran, 17 år bor i Garissa och drömmer om regn och grönska, ett slut på torkan och att klimatförändringarna upphör. Emran är en klimataktivist som entusiasmerar andra och åker på toppmöte. Hans mamma uppmuntrar honom att utbilda människor om torkans konsekvenser och vikten av att plantera träd: "Var en man som hjälper ditt folk!"

"Klimatet är en utmaning mellan generationerna." Emran (Kenya)

Speltid: 11 min. **Målgrupp:** 10–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Vattenbrist – var och varför

Vatten är grunden till allt liv på vår planet och vårt viktigaste livsmedel. Det finns egentligen mycket vatten, men bara lite kan användas som dricksvatten. Den mängden är begränsad. Torka blir vanligare och grundvattennivåer sjunker. På grund av befolkningstillväxt, ekonomisk utveckling och konsumtionsvanor har vattenförbrukningen ökat kraftigt på jorden.

Men i Sverige har hushållen minskat användningen. Ändå bidrar Sverige till den globala vattenbristen. Det beror på indirekt, eller "virtuell" vattenanvändning, dvs sötvatten som används till varor vi köper. En enda T-shirt kräver 2700 liter vatten vid produktion och ett kilo benfritt nötkött kräver 15 000 liter vatten. Vilka länder på jorden är mest drabbade av vattenbrist? Hur kan vi använda sötvattnet på ett mer hållbart sätt?

Speltid: 12 min. **Målgrupp:** 10–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Kosterhavet – Sveriges enda marina nationalpark

Ett hav, två länder. Ett fritt strömmande vatten i ett unikt kustlandskap. Här delar fyra kommuner: Strömstad och Tanum i Sverige, Fredrikstad och Hvaler i Norge på ansvaret för det som på svenska sidan kommit att bli Sveriges enda marina nationalpark, Kosterhavet. I tre filmer, en längre om hela parken och hur den bildades

samt två korta, dels en om livet på land och en om det unika marina växt- och djurriket under havsytan.

Speltid: 10 min + 2x5 min **Målgrupp:** 10–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Kosterhavet – under ytan

Det är kallt, det är salt och det är djupt.

I Kosterhavets nationalpark lever nära 6 000 olika arter och många av dem finns bara här därför att Kosterhavet är Sveriges mest artrika hav. Det som skapar förutsättningar för de artrika vattnen är djupa kontinentalbranter som är flera mil långa. Men här lever bland annat Nordens enda korall, Blåstången, Röd solsjöstjärna, Brännaranemon och många fler. Vi gör också ett besök på Tjärnö marina laboratorium för att se närmare på flera arter.

Kosterhavet – på land

En kortare, sammanfattande film om Kosterhavets nationalpark och livet på land. Filmen fokuserar på bergarter, betande djur och sällsynta växter. Trots att bara 2% av nationalparken ligger ovanför vattenytan är djur- och växtlivet rikt. Vi får veta mer om den sällsynta bergarten med inslag av vulkaniskt berg kallat diabas. Bergarten som utgör Kosteröarnas landskap som liknar det man ser på månen finns bara på två ytterligare platser på jorden, nämligen i berget Kilimanjaro i Afrika och i Antarktis.

Arktis - På randen till konflikt mellan orörd natur, kärnvapen och gruvnäring

Under nästan 1 miljon år har Arktis varit ett landområde av is och snö, en kall och tyst värld. För att klara sig i en så, på många sätt, hård miljö har människor och djur tvingats anpassa sig till kylan vilket vi berättar om i den här filmen. Men den stabilitet som länge definierat Arktis är nu under stor förändring. Det politiska läget präglas

av spänningar mellan olika stormakter och växande politiska ambitioner. Inte minst den tilltagande jakten på sällsynta jordartsmetaller.

Speltid: 12 min. **Målgrupp:** 10–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Insektsdöden

Det surrar allt mindre ute i naturen. Den biologiska mångfalden och insektspopulationerna minskar - insekterna tycks vara på väg att försvinna! I den här filmen ska vi lära oss om det som kallas för insektsdöden. Med hjälp av statistik ska vi förklara hur insektsbeståndet ser ut runt om i världen. Vi lär oss också om insekternas viktiga roll i ekosystemet. Människan

har kanske den största inverkan på insektsdöden. Vad kan vi då göra för att stoppa den? Vi får se vad som kan hända om insekterna skulle försvinna och vad vi kan göra för att stoppa insektsdöden.

Speltid: 15 min. **Målgrupp:** 11–15 år. **Utförande:** Strömmande

Klimatlösningar

Filmserien Klimatlösningar visades för deltagarna vid FN:s 26:e klimatkonferens i Glasgow 2021. Samtliga filmer föreslår hur koldioxidutsläppen kan halveras till 2030 inom sitt område och fortsatt halveras varje decennium. Åtgärderna har ofta positiva bieffekter på natur och ekosystem. För att nå halveringen krävs politiska

beslut, nya lagar och förordningar, ekonomiska stimulanser och ett förändrat synsätt på ekonomisk utveckling. Vi behöver alla hjälpa till att sprida forskarnas kunskaper, påverka beslutsfattare och politiker och granska deras klimatpolitik. **Rubriker:** Matproduktion, Byggnader och industri, Grön ekonomi, Transport och energi, Innovation och teknik

Speltid: 5x8 min. **Målgrupp:** från 11 år. **Utförande:** Strömmande.

Öknar – från stekheta till vinterkalla

Filmen Öknar - Från stekheta till vinterkalla utforskar jordens mest fascinerande och ogästvänliga landskap – öknarna. Här får tittaren följa med på en resa genom världens stora ökenområden som Sahara, Gobi och Atacama. Filmen förklarar varför öknar bildas och går igenom fyra huvudsakliga typer: vändkretsöknar, västkustöknar, regnskuggeöknar och köldöknar. Med tydliga exempel och pedagogiska kartor undersöks de unika väderfenomen som påverkar dessa miljöer. Förutom naturens krafter lyfter filmen fram öknarnas historiska och kulturella betydelse, inklusive människors överlevnad i extrema miljöer. Beduinernas livsstil, oaser och mänskliga spår genom klippmålningar ger en inblick i hur människor anpassat sig till dessa hårda förhållanden. Filmen avslutas med en varning för klimatförändringarnas effekt på ökenspridning och hur de hotar världens ekosystem. Öknar är både en naturvetenskaplig och humanistisk resa, perfekt för den vetgirige.

Speltid: 10 min. **Målgrupp:** från 12 år. **Utförande:** Strömmande.

Kina – på upptäcktsfärd i det tusenåriga mittens rike

Kina – Det tusenåriga Mittens rike tar med tittaren på en fascinerande resa genom en av världens äldsta civilisationer. Den berättar om Kinas unika historia och kultur, från kejsare Qin Shi Huangdis terrakottaarmé till den ikoniska kinesiska muren. Med stopp vid platser som Den förbjudna staden i Peking och Yangtzeffoden

belyser filmen landets kulturella och geografiska mångfald. Vi får också insikter i Kinas moderna utveckling och hur historiska arv möter framtidens utmaningar. Filmen lyfter fram människans roll i att forma och bevara denna mångfacetterade kultur, från byggandet av De tre ravinernas damm till turismens påverkan på UNESCO:s världsarv. Genom fantastiska bilder och engagerande berättande utforskar filmen både det storslagna och det vardagliga i Kinas historia och landskap. Det är en inspirerande upplevelse för alla som vill förstå landets betydelse i både dåtid och nutid.

Speltid: 14 min. **Målgrupp:** från 12 år. **Utförande:** Strömmande.

Sötvatten i världen

Vatten i flytande form är det vanligaste ämnet i biosfären. Det är det viktigaste ämnet för allt liv. Sötvattnet kom från havet och alla levande varelser behöver vatten för att överleva. I fast form flyter vatten och ger havsvarelser skydd från den kalla vintern. Havet är världens största kolsänka och plankton är världens största syreproducent. Därför påverkar havet vårt klimat

mycket. Jorden är täckt av flytande vatten men sötvatten utgörs faktiskt bara av cirka en procent. Hälften av sötvattnet som används går till spillo. Vad kan vi göra åt det?

Speltid: 17 min. **Målgrupp:** från 12 år. **Utförande:** Strömmande.

Grundvatten

Vatten som sipprar ner i marken och lagras under jorden kallas grundvatten. Nere i marken lagras grundvattnet mellan olika skikt av ogenomtränglig yta. I det här klippet lär vi oss om grundvattnets egenskaper och varför grundvattnet är viktigt för oss människor.

Speltid: 3 min. **Målgrupp:** 12–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Östersjön – vad vi bör veta

Innehåller två dokumentärfilmer: **Vårt grisiga hav:** Dokumenterar hur vi genom en allt mer intensiv och industrialiserad köttproduktion driver Östersjön till det kvävda, bottendöda hav vi har idag.

Alla torskar: Skakande dokumentär som under två år granskar ett systematiskt och medvetet utrotande av Östersjöns mest värdefulla art - Torsken. När den sista torsken är död finns bara förlorare

Speltid: 2x30 min. **Målgrupp:** från 12 år. **Utförande:** Strömmande.

Glaciärer – is -och snövärldar i klimatförändringarnas tid

Glaciärer består av fruset vatten och de är särskilt hotade av den globala uppvärmningen. Vi ska få se hur en glaciär är uppbyggd och hur den formar landskapet. Under filmens gång lär vi oss bland annat begrepp som firn, glaciärtunga och morän. Vi besöker också Aletschglaciären i Alperna och jämför fotografier från olika

århundraden för att se hur ismassorna har krympt. Vilka förhållanden krävs för att en glaciär ska kunna bildas? Varför är glaciärens smältvatten grumligt? Det ska vi få reda på! Det här är en film för elever i mellan- och högstadiet när de läser om geografiska förhållanden och hållbar utveckling i ämnet geografi. Till filmen finns en handledning med bland annat diskussionsfrågor, fördjupningsuppgifter samt ett quiz!

Speltid: 15 min. **Målgrupp:** 12–16 år. **Utförande:** Strömmande.

Vad är hållbar utveckling?

Explainer som kort beskriver grunden i hållbar utveckling och de tre dimensionerna; social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer människors behov idag, utan att äventyra kommande generationers möjligheter. I det här ryms de tre dimensionerna ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Speltid: 4 min. **Målgrupp:** 12–15 år. **Utförande:** Strömmande.

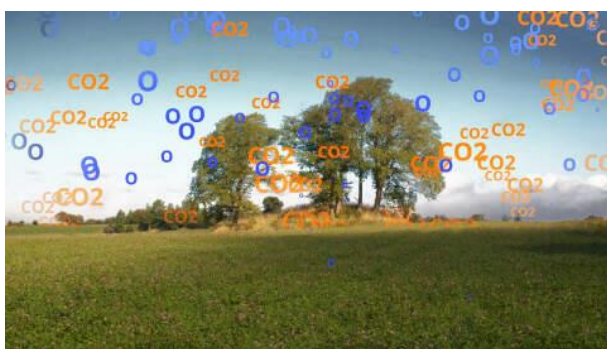

En komikers utsläpp

Hur mycket växthusgaser släpper en enskild individ ut? Komikern Christoffer Nyqvist utmanas att sänka sina utsläpp med 40% genom att leva mer klimatsmart under en vecka. Till sin hjälp har han två hållbarhetsexperter som mäter hans klimatavtryck med hänseende till utsläpp av växthusgaser. Vi följer Christoffer när han försöker ändra sina konsumtionsvanor genom att

göra medvetna och klimatsmarta val. Syftet med programmet är att visa hur val och konsumtion i vardagen påverkar hälsa, ekonomi och miljö. Samt att stärka handlingskompetensen genom att ge en förståelse för hur produktion, transport och återvinning av livsmedel påverkar dess hållbarhet.

Speltid: 28 min. **Målgrupp:** 12–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Ekologiskt och hållbart jordbruk

Två av mänsklighetens stora problem nu är klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald. Klimatförändringar beror mest på att vi använder fossil energi. Men det sätt som vi använder marken på när vi odlar ger också ökade koldioxidutsläpp. Det gör att vi får klimatförändringar. Fast jordbruk och matproduktion kan vändas från att vara en av de

stora orsakerna till att bli en av de stora lösningarna på problemen med klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald. Det lär vi oss om i den här filmen! * Vad menas med ett regenerativt jordbruk? Så tvärtom vad man kanske tror så är det inte de jättestora jordbruken som producerar mest mat utan det är de mindre jordbruken som har många olika sorters grödor och som har en mindre mängd djur och odlar eget foder till djuren – dessa jordbruk är de som producerar mest mat i förhållande till den yta mark som används. Ett visst antal ekologiska gårdar skulle kunna försörja ett helt land med de basvaror av mat som behövs.

Speltid: 17 min. **Målgrupp:** från 12 år. **Utförande:** Strömmande.

Öknar – från stekheta till vinterkalla

Öknar: Från stekheta till vinterkalla tar med tittaren på en resa genom världens största ökenområden. Filmen förklarar ökenbildning, väderfenomen och människors överlevnad i extrema miljöer. Den avslutas med klimatförändringarnas hot om ökenspridning, vilket gör denna dokumentär både lärorik och tankeväckande.

Speltid: 10 min. **Målgrupp:** från 12 år. **Utförande:** Strömmande.

Kina – på upptäcktsfärd i det tusenåriga mittens rike

Kina – Det tusenåriga Mittens rike tar oss genom Kinas fascinerande historia och kultur. Från Qindynastiens terrakottaarmé till Den förbjudna staden och Yangtzefloden visar filmen hur historia och modernitet möts. En inspirerande inblick i ett land där tradition och framtid samsas.

Speltid: 1 min. **Målgrupp:** från 12 år. **Utförande:** Strömmande.

Mobilens verkliga pris

Mobilen är många människors viktigaste ägodel. Men hur påverkar produktionen av mobiltelefoner miljö och människa? Vi följer produktionskedjan i olika delar av världen, för att få en bild av mobilproduktionens kostnader. Ett pris som är mer än vad vi som konsument betalar. Det handlar om miljöpåverkan i olika led, samt risker för liv och hälsa som människor utsätts för. Från

miljökonsekvenserna av litiumutvinning i Sydamerika, till barnarbete i centralafrikanska koboltgruvor och arbetarnas utsatta förhållanden i Asiens tillverkningsindustri. Vad kan du som konsument tänka på för att förbättra situationen? Det handlar om att göra medvetna val; använda sin mobil längre, laga och ta tillvara mobilens gamla delar genom att återvinna.

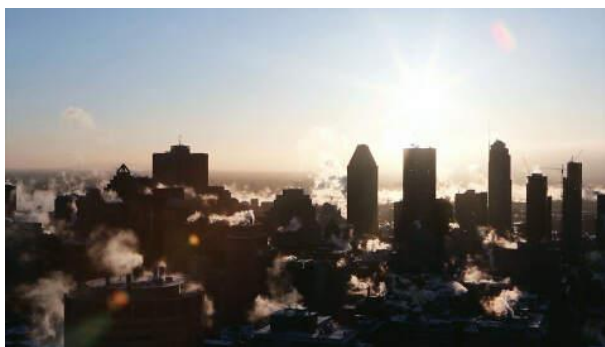
Speltid: 26 min. **Målgrupp:** 12–15 år. **Utförande:** Strömmande.

A new kind of Wilderness

Dokumentär. På en avsides gård i skogen söker familjen Payne en vild och fri tillvaro i harmoni med naturen. Men när existensen rämnar tvingas familjen ut på okända vägar...

A New Kind of Wilderness, som hade världspremiär i Sundance där den också belönades med Grand Jury Prize, är en drabbande skildring av barndom, frihet, förlust och föräldrar; om livsval, vårt ansvar gentemot planeten - och varandra.

Speltid: 84 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Luftföroreningar i världen

Jordens atmosfär består av olika gaser som är fördelade i en noga avvägd blandning som gör liv på jorden möjligt. Men människans har rubbat den känsliga balansen. En stor förorenare är förbränningen av fossila ämnen, som petroleum, kol och naturgas. Även skogsbränder kan förorena atmosfären. Liksom vulkanutbrott, som slungar ut giftiga gaser och askmoln. Vid

förbränning av fossila bränslen bildas dels svaveloxid som blir svavelsyra och ger surt regn, dels koldioxid som orsakar den ökade växthuseffekten. Vilka energislag ökar inte växthuseffekten?

Speltid: 13 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Den oskyddade skogen

Nästan 70 % av Sveriges yta är täckt av skog. Skogen är viktig för oss alla, och här finns många intressen att ta hänsyn till. Den är livsmiljö för djur och fåglar, friluftsmiljö för oss människor, och levebröd för skogsbrukaren. En del av skogen är har juridiskt skydd för att bevara naturvärden och biologisk mångfald. Det kan till exempel vara nationalparker,

naturreservat eller områden med biotopskydd. Men 90 procent av Sveriges skog är oskyddad. Den måste vi också bry oss om. I den här filmen får vi veta mer om varför skogen är så viktig, och om fåglar, allemansrätten, och konsekvensen av kalhyggen.

Speltid: 13 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Indonesien – Att flytta en megastad

Dokumentär. Indonesiens huvudstad Jakarta riskerar att täckas av vatten. Därför inleds ett stort projekt med målet att flytta staden. Är det en hållbar lösning eller bara slöseri på redan begränsade resurser? *Dokumentären släpptes under 2024, innan invigningen av den nya huvudstaden och innan valet av ny president*

Speltid: 30 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Förnybar energi

Förnybara energibärare är både miljövänliga och klimatneutrala då dess reserver inte utarmas. Idag eftersträvas en global förändring av energiframställningen, att vi går ifrån fossila bränslen och kärnklyvning till förmån för förnybara energikällor. Till år 2050 är målet att 50% av primärenergiförbrukningen ska täckas av förnybara energikällor. Filmen är indelad i fem

olika avsnitt som kan användas separat i undervisningen. 1. Bioenergi 2. Geoenergi 3. Solenergi 4. Vattenkraft 5. Vindkraft.

Speltid: 27 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Klimatsmart mat

I den här filmen får vi lära oss av eko-kocken Niklas och åttondeklassaren Ebba vad som är klimatsmart mat. Det handlar ju inte bara om vad som ligger på tallriken, utan också hur den odlas eller produceras, hur den transporteras till och från affären och hur den tillagas. Filmen är i första hand avsedd för hemkunskap och undervisning om miljö, jordbruk och vår viktiga mat.

Speltid: 12 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Rewild

Dokumentär. Temperaturen stiger och den biologiska mångfalden kollapsar i en aldrig tidigare skådad hastighet. Nästan 60 % av alla vilda djur har försvunnit under de senaste 40 åren. Anledningen är alltid densamma: människan. Men det finns en lösning: rewilding. Att i enorma områden begränsa mänsklig aktivitet för att återuppliva naturen och sedan låta alla levande varelser dra nytta av den. Vilda djur kan då frodas utan mänsklig inblandning. För att minska effekterna av klimatförändringarna menar FN att ett område så stort som Kina bör reserveras för rewilding. Vi får bland annat följa med till Argentina där man återintroducerar jaguarer, 70 år efter att de drevs till lokal utrotning. Till Brasilien där Sebastião Salgado återplanterat en skog med två miljoner träd. Och till Sibirien där en far och son hoppas kunna avvärja klimatförändringarna genom att återinföra bisonoxar.

Speltid: 59 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Aralsjön – en film om miljöpåverkan

Aralsjön var en gång världens fjärde största sjö. Ända fram till 1960-talet täckte sjön en yta ungefär lika stor som Småland. Numera ser det ut som en öken. Vad hände med Aralsjön och varför finns det knappt några spår kvar av den idag? Det blir en historia om bevattningskanaler, lokala klimatförändringar, sovjettidens giftiga experiment samt förstörda ekosystem. Den här

filmen ger ett bra exempel på vad som händer när man inte tillämpar hållbar utveckling.

Speltid: 17 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Fast fashion – Det billiga modets verkliga pris

Att kunna köpa en t-shirt för 50 kronor är inget ovanligt. Men vad är det som ligger bakom priset och vem är det som betalar den egentliga kostnaden? Med hjälp av experter och ämneskunniga i modebranschen lär vi oss vad fast fashion är. Vi träffar tidigare textilarbetare och ser hur naturen påverkas av fast fashion. Vi får också reda på hur olika instanser jobbar för

att förändra marknaden, till exempel genom lagstiftning. Vad är det som möjliggör att vi kan köpa billiga kläder med kort produktionstid och levnadslängd? Vad ska vi tänka på när vi donerar våra kläder och hur kan vi förändra sättet vi konsumerar? Fast fashion är en ämnesöverskridande film för elever i högstadiet och gymnasiet när de bland annat läser om konsumtion, produktion samt hur människans val påverkar hälsa, ekonomi och miljö.

Speltid: 16 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Utmaningar i en megastad – Mumbai

De senaste hundra åren har Mumbais befolkning växt från några hundra tusen till över 20 miljoner invånare och varje minut växer stadens befolkning med en person. Staden har stora problem med både renhållning, avlopp och trafik. I den här filmen besöker vi Mumbai för att lära oss om hur man hanterar en megastad och vilka satsningar som görs för att förbättra situationen i Mumbai.

Speltid: 15 min. **Målgrupp:** 12–19 år. **Utförande:** Strömmande.

Urbanisering i en megastad – Mumbai

Med Mumbai som exempel lär vi oss om urbanisering och vad en så kallad megastad är för något. Vi lär oss om vilka konsekvenser urbaniseringen ger och vi får reda på varför befolkningen i Mumbai växer med en person per minut. Under vår resa får vi se kontrasterna; egenbyggda skjul bredvid lyxlägenheter

Speltid: 15 min. **Målgrupp:** 12–19 år. **Utförande:** Strömmande.

Plugga geografi – Klimatförändringar – orsaker

Visste du att jorden inte hade klarat sig utan växthuseffekten? Ja, jordens klimat har faktiskt alltid förändrats. Men de senaste 150 åren har människans påverkan gjort så att jordens temperatur stigit snabbare än på mycket länge. Om växthuseffekten blir för stark blir det svårare att leva på jorden. Här förklarar vi orsakerna till klimatförändringarna.

Speltid: 12 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Plugga geografi – Klimatförändringar – Konsekvenser

Vad händer när jorden blir för varm? Människans utsläpp av växthusgaser ökar den globala uppvärmningen. När temperaturen stiger får växter, djur och människor förändrade levnadsvillkor och flera stora ekosystem som reglerar klimatet riskerar att kollapsa. För att förhindra detta måste utsläppen bli nästan noll till 2050. Här förklarar vi konsekvenserna av klimatförändringarna.

Speltid: 16 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Gilla oss på Facebook!

Där berättar vi om nyheter och tipsar om aktuella filmer!

www.facebook.com/MediecenterVarmland

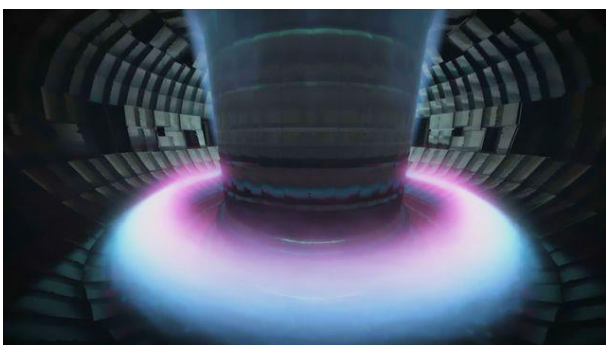

långsiktigt.

Briljanta forskare – Plastcirkeln

Nästan all plast som någonsin producerats finns kvar på jorden. Plasten hamnar i naturen och vattnet, kanske till slut i det vi äter. Hur kan vi börja ta hand om och förbättra situationen? Tack vare smart cirkulär återvinning kan vi återanvända smutsig plast från våra hav. På Chalmers finns ett nytt projekt där en 3D-skrivare kan skriva ut plast, som i sin tur kan användas

Speltid: 9 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Briljanta forskare – Fusionskraft

Samhället och hela länder har gjort sig beroende av miljöfarlig energi. Hur kan vi hitta alternativ till fossila bränslen? En forskning som det satsas på är fusion. Genom fusion skulle all världens energiproblem lösas. Just nu byggs världens största fusionskraftverk och forskare över hela världen samverkar intensivt för att lösa energifrågan.

Speltid: 9 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Briljanta forskare – CO2-dammsugaren

Världen har feber. Vi måste bromsa de stora koldioxidutsläppen. Men det räcker inte med att minska koldioxidutsläppen, vi måste få bort koldioxiden från vår atmosfär. Framstående forskare på Island har upptäckt en CO2-dammsugare. Den kan suga ut koldioxid ur atmosfären och omvandla koldioxid till ett ofarligt mineral.

Speltid: 9 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Uppfinnarna – Papperstransistorn

En papperstransistor är en transistor tillverkad av cellulosafiber – med andra ord papper utnyttjat för elektroniska ändamål. Den skapar helt nya möjligheter för lågkostnads- och engångselektronik, samtidigt som den är ett miljövänligare alternativ. Uppfinnare Elvira Fortunato, Rodrigo Martins.

Speltid: 7 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Uppfinnarna – Den roterande turbinen

SETUR-turbinen är en typ av vattenturbin som använder sig av en helt ny hydro-dynamisk princip. Det är en princip för roterande vätskor (virveldynamik) som gör det möjligt att alstra elektricitet ur små, tidigare outnyttjade vattenresurser. Till exempel tidvattenströmmar, mindre floder och bäckar.

Uppfinnare: Miroslav Sedláček

Speltid: 7 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Uppfinnarna – Dieselrening genom ammoniaklagring

Med hjälp av ammoniaklagring går det att minska kväveoxidutsläppet från diesel. Forskarlaget har utvecklat en helt ny metod för att på ett säkert sätt lagra den farliga ammoniaken i fast form.

Uppfinnare: T. Johannessen, U Quaade, C Hviid Christensen, J Kehlet Norskov.

Speltid: 7 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Härifrån till hållbarheten

Vad har massproduktionen och konsumtionen gjort med vår livsstil och med vår syn på naturens resurser? Vi möter personer och företag som reagerat på de senaste årens rop på omställning. På olika sätt försöker de anpassa sig själva och sina verksamheter till att bli mer hållbara. Vi träffar även experter och uppfinnare som söker tekniska lösningar på växande

problem i klimatförändringens spår.

Speltid: 10x5 min. **Målgrupp:** 13–15 år. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

Omställning
Matsvinn
Prylar
Boende
Kläder

Vattenbrist
Framtidens stad
Rättvisa
Människa och naturen
Börja agera

De globala målen – för hållbar utveckling

FN, eller Förenta Nationerna, samlade världens ledare år 2015 för att tillsammans sätta upp mål för världens framtida utveckling. För att kunna utrota extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen och inte minst lösa klimatkrisen, har man satt upp en plan där man beslutat om 17 stycken globala mål. Dessa mål kallas de Globala målen, eller Agenda 2030 för att de ska ha uppnåtts senast 2030. Hur ska det gå till? Vilka är de Globala målen? Och vems ansvar är det att de Globala målen nås? Vi träffar ungdomsrepresentanter från FN, experter, medarbetare från UNDP, samt ungdomar för att reda ut dessa frågor. Kapitel: - Inledning - Framtagandet - Social hållbarhet - Ekonomisk hållbarhet - Miljömässig hållbarhet - Genomförande - Sveriges roll

Speltid: 17 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Har du och dina kollegor koll på vad Mediecenter har att erbjuda er?

Om inte kommer vi gärna och berättar om vår verksamhet!

Vi går också igenom SLIPlay och alla dess funktioner.

HÖR AV ER SÅ BOKAR VI IN ETT BESÖK!

Tfn.010-833 10 60, mcv@regionvarmland.se

Sista skörden

Den odlingsbara jorden är en ändlig resurs och förutsättningen för vår näring. Ett mikrokosmos av liv och processer, ett ekosystem som är svårt att förstå men som gör vår mat tjänlig. En gröda kan aldrig innehålla mer näring än vad som finns i jorden. Dagens industriella jordbruk utarmar vår matjord. Bristen på näring kompenseras med kemiska produkter. Jordarna eroderar och

förstörs. Vad leder denna utveckling? Är det resultatet av att mängd ersätter kvalitet? Håller vi på att säga av den gren vi sitter på? Vad har vi för alternativ? Hur ska ökad folkmängd födas när den odlingsbara jorden minskar? Sista Skörden hanterar förutsättningarna för ett hållbart jordbruk och näringsrik föda. Det är kanske inga nyheter för miljöintresserade, men filmen förmedlar det som många av oss är oroad av - att mänskligheten håller på att producera och växa ihjäl sig. Och planeten.

Speltid: 58 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Djuphavet – liv i evigt mörker

Kallt och mörkt - det djupa havet verkar vara en fientlig plats. Men om vi lyser upp mörkret, dyker det upp varelser som har anpassat sig specifikt till denna extrema livsmiljö. Vi dyker ned i en överklig värld som ger insikter om biologisk mångfald. Vi lär oss begrepp som hydrotermalkälla och kemosyntes. Vi lär oss även om olika hot mot djuphavsmiljön. Det här är en film för elever i högstadiet och gymnasiet när de läser om bl.a. organismers anpassning samt olika ekosystem i ämnet biologi. Till filmen finns en handledning med bland annat diskussionsfrågor, fördjupningsuppgifter samt ett quiz!

Speltid: 13 min. **Målgrupp:** 13–19 år. **Utförande:** Strömmande.

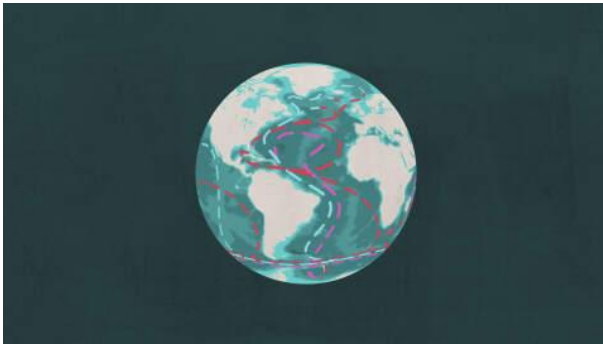

Stora barriärrevet – ett hotat ekosystem

Stora barriärrevet utanför Australien är en av de miljöer i världen som är rikast på liv! I den här filmen ska vi bland annat lära oss om de små koralldjuren och hur korallrev bildas. Vilka biotiska faktorer och abiotiska faktorer kan vi hitta i revets ekosystem? Hur påverkas ekosystemet av dessa faktorer? Vi lär oss begrepp som salinitet, surhetsgrad, densitet och

toleransområde. Till slut tittar vi närmare på olika hot som finns mot Stora barriärrevet; som stormar, övergödning och den globala uppvärmningen. Kapitel: - Inledning - Biotiska faktorer - Abiotiska faktorer - Samspel mellan biotiska och abiotiska faktorer– Sammanfattning

Speltid: 14 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Havsströmmar

Alla hav sitter ihop med varandra och vattnet är i ständig rörelse. Havsströmmarna kan flöda genom haven som enorma floder. De transporterar kolossala mängder vatten runt jordklotet, ungefär som ett transportband. På så sätt sker en utväxling av värme, syre och näringsämnen över hela världen. Filmen går bland annat igenom vad som driver

havsströmmarna och hur de påverkar jordens klimat. Samtidigt lär vi oss begrepp som kolsänka och salinitet.

Speltid: 13 min. **Målgrupp:** 13-15 år. **Utförande:** Strömmande.

Jordens framtid – befolkning och resurser

Vi blir allt fler människor på jorden. I en globaliserad värld blir människans avtryck på de gemensamma resurserna allt större. Konsumtionen ökar och varor fraktas i gigantiska mått över jorden. En enda vara, som en enkel hamburgare, kan innehålla 50 ingredienser hämtade från alla världsdelar. Det är viktigt att inse allvaret och att inte skjuta upp

problemen till kommande generationer. En hållbar utveckling måste skapas. Utbildning kan göra skillnad och ta människor ur fattigdom samtidigt som födelsetalen sjunker.

Speltid: 54 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

Klimatresan

Följ med fyra svenska familjer på expedition till platser som drabbats av rika länders miljöfarliga livsstil. Vi besöker en elektroniksoptipp i Ghana, ser regnskog skövlas i Brasilien och upplever hur bananplantagens kemikalier skadar miljön i Costa Rica. Resornas mål är att ge insikt om miljöproblem som orsakas av koldioxidutsläpp, överkonsumtion och kemikaliebesprutning av

grödor. Programledare Özz Nüjen och miljöforskare Fredrik Hedenus diskuterar hur alla människor kan göra klimatskillnad genom små förändringar i mat-, konsumtions- och resvanor.

Speltid: 5x20-30 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande

Rubriker:

Ghanas elektroniksoptipp
 Brasiliens skövade regnskog

Kiribatis försvinnande örike
 Costa Ricas besprutade bananer
 Sverige koldioxidbanta

Produktionsvillkor i andra länder

Denna film beskriver vad en produktionskedja är och hur varför det är viktigt att förstå var och hur produkter tillverkas. Eleverna får ta del av hur produktionskedjan för en t-shirt kan se ut - från råmaterial till färdig produkt och hur olika arbetsförhållanden och miljöpåverkan i varje led påverkar den färdiga produkten. Filmen belyser också hur företag kan vara mer ansvarsfulla

genom att göra riskanalyser och samarbeta med branschorganisationer för att förbättra arbetsvillkor och miljöpåverkan. Använd filmen i undervisningen och låt eleverna reflektera över hur deras val av produkter kan ha en inverkan på människor och miljö över hela världen. Diskutera även frågor om företagets ansvar, konsumtion och hållbarhet för att utveckla elevernas kritiska tänkande och medvetenhet om globala frågor. I filmens lärarinstruktion finns det mer tips för hur materialet kan användas i undervisning av blivande entreprenörer. Filmen är deponerad av Konsumentverket.

Speltid: 7 min. **Målgrupp:** från 15 år. **Utförande:** Strömmande.

Made in Europe – från gruvan till elbilen

Dokumentär. För att EU ska nå klimatmålen i Parisavtalet krävs en utfasning av fossila bränslen och då är elbilen ett sätt att minska transportsektorns utsläpp. Asien dominerar marknaden för råmaterial, såsom metaller, men också produktionen av batterier och bilar. Men Europa har potential att växa för här finns möjligheten att ta sig an detta i större utsträckning. Men arbetet kantas av utmaningar. I dokumentären Made in Europe – Från gruvan till elbilen följer vi med på en resa genom de nordiska länderna.

Speltid: 45 min. **Målgrupp:** gymnasiet/vux. **Utförande:** Strömmande.

Klimatkampen

Säsong 1. Klimatförändringar och andra hot mot vår miljö påverkar oss allt mer. Men genom några enkla förändringar i våra vanor kan vi tillsammans vara med och göra skillnad. I Klimatkampen flyttar fyra aningslösa kändisar, Claes Malmberg, Arja Saijonmaa, Filip Lamprecht och Nikki Amini, in på en ekogård. Med tävlingar och utmaningar ledda av Mark

Levengood och 11-åriga Ellen ska deltagarna få hjälp att tänka och göra rätt i vardagen. Finns även syntolkat och teckenspråkstolkat.

Speltid: 6x28 min. **Målgrupp:** gymnasiet/vux. **Utförande:** Strömmande.

Eleverna kan göra egna konton och strömma media på vår SLIPlay-sida!
Här hittar du en [lathund](#) till hur man skapar elevkonto!

Globala mål i sikte

År 2015 godtog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en ambitiös plan som fokuserar på att uppnå fyra saker: Att avskaffa extrem fattigdom, att minska ojämlikheter, att främja fred och att lösa klimatkrisen. För att nå dit framtogs 17 mål, de Globala målen för hållbar utveckling. Serien fokuserar på dessa mål, vad de betyder och vilka insatser som görs för att nå dem. Syftet är att,

med hjälp av enkla uttryck och symboler, förklara vad varje mål går ut på. I varje avsnitt ges också konkreta tips på vad eleverna kan göra i sin vardag för att känna delaktighet och bidra till att nå målen. Serien består av ett avsnitt per mål samt ett 18:e avsnitt som ger en överblick och grundläggande kunskaper om de globala målen i sin helhet. Finns även på spanska, franska, tyska, arabiska, engelska, finska, nordsamiska, ukrainska, romani chib/arli samt syntolkat och teckenspråkstolkat (svenskt).

Speltid: 18x2-3 min. **Målgrupp:** gymnasiet/vux. **Utförande:** Strömmande.

Klimatkampen

Säsong 2. Fyra kända svenskar. Julia Dufvenius, Dragomir Mrsic, Ellen Bergström och Farao Groth – flyttar in på en ekogård redo att ändra på sina vanor och leva mer klimatsmart. Under ledning av Mark Levengood utmanas och inspireras de till att tänka nytt kring mat, transporter, konsumtion och invandra mönster. Allt ansvar för en mer hållbar planet ligger inte på individen, men vi kan göra mycket i vår vardag! Klimatpsykolog Kata Nyhlén coachar deltagarna och ger dem verktyg för en hållbar omställning. Kommer de klara att leva ett mer klimatsmart liv? Finns även syntolkat och teckenspråkstolkat.

Speltid: 6x28 min. **Målgrupp:** gymnasiet/vux. **Utförande:** Strömmande.

Klimatkampen förklarar

Klimatförändringarna är ett faktum och vi alla kan hjälpa till att dra vårt strå till stacken. Mark Levengood tar hjälp av klimatforskaren Johan Kuylenstierna och går igenom olika fallgropar i vårt leverne och tipsar om vad du skall tänka på. Finns även teckenspråkstolkat och syntolkat.

Speltid: 6x5 min. **Målgrupp:** gymnasiet/vux. **Utförande:** Strömmande.

Perspektiv på världen – Miljö – solenergi

För att människan ska kunna fortsätta leva på jorden krävs utveckling av förnybara energikällor. I Indien satsas det stort på solenergi. Världens för närvarande största park med solpaneler ligger i den indiska staden Pavagada. Vad krävs för att solceller så småningom ska kunna ersätta icke förnybara energikällor?

Speltid: 5 min. **Målgrupp:** gymnasiet/vux. **Utförande:** Strömmande.

Perspektiv på världen – Miljö – hotet mot miljön

De flesta forskare är eniga om att människan ligger bakom den senaste tidens klimatförändringar. Men meningarna om hur vi ska göra för att rädda miljön går isär. Vissa länder sätter jobben före, medan andra vill gå i bräschen för att vi ska nå miljömålen, till exempel genom att stifta nya lagar mot utsläppen. I

inslaget möter vi såväl svenska klimatförhandlare som den unge amerikanske miljödebattören Xiuhtezcatl Martinez.

Speltid: 5 min. **Målgrupp:** gymnasiet/vux. **Utförande:** Strömmande.

Perspektiv på världen – Miljö – kampen för miljön

Det finns flera sätt att kämpa för miljön. Vi träffar två unga personer som valt att engagera sig på olika sätt - den ena inomparlamentariskt genom Sveriges ungdomsorganisationer, den andra utomparlamentariskt genom Greenpeace.

Speltid: 5 min. **Målgrupp:** gymnasiet/vux. **Utförande:** Strömmande.

Prylberget

Det har aldrig varit billigare att köpa kläder, mat och hemelektronik. Vi handlar oss ur finanskriser och skilsmässor. Vi handlar oss genom dagarna. Men varför gör vi det? Följ komikern Robin Paulssons resa mot att bli en mer hållbar konsument. Till sin hjälp har han antropologen Katarina Graffman. Tillsammans besöker de olika familjer och tar reda på hur vi svenskar

konsumerar, vad vi tror är bra för miljön och vilka historier som döljer sig bakom våra vanliga vardagsprylar. Finns även syntolkat och teckenspråkstolkat.

Speltid: 6x28 min. **Målgrupp:** gymnasiet/vux. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

Kaffe, valfrihet och matsvinn

Kläder, identitet och hållbar konsumtion

Plast, skam och källsortering

Prylar, trender och återbruk

Papper, förnuft och återvinning

Mobiler, vanor och planerat åldrande

Prylberget diskuterar

Hur kan vi konsumera mer hållbart? Vad behöver vi tänka på och reflektera kring för att ändra vårt beteende? Programledare Robin Paulsson resonerar med antropolog Katarina Graffman och utmanar oss att börja ändra vårt beteende och göra mer hållbara val i vardagen. Varje episod avslutas med en direkt fråga. Finns även syntolkat och teckenspråkstolkat.

Speltid: 6x2 min. **Målgrupp:** gymnasiet/vux. **Utförande:** Strömmande.

När jorden går under

Mänskligheten står inför ett globalt problem, klimatförändringarna är ett faktum. Hur skulle vår värld kunna se ut i framtiden om vi fortsatte leva och förbruka jordens resurser som vi gör idag? Följ med in en fiktiv dystopisk framtid där vi i Sverige lever på begränsade resurser. Programledarna Nabil och Abdi diskuterar utifrån dramat och ger dig tips på hur du kan leva mer

hållbart och bidra till en hållbar utveckling för vår planet!

Speltid: 4x15 min. **Målgrupp:** gymnasiet/vux. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

Vattenbrist

Gradera stiger

Matbrist

För många!

Konsumtionschocken

Christian Strand utmanar fem kändisar. Målet med var och en av utmaningarna är att få saker att hålla längre, och att få dem att slösa mindre.

Speltid: 5x30 min. **Målgrupp:** Vuxenutbildning. **Utförande:** Strömmande.

Rubriker:

Elbil

Kläder

Möbler

Elektronik

Militär utrustning

UR Samtiden – Hållbarhet och konsumtion

För att klara av klimatmålen måste vi förändra våra konsumtionsmönster och vanor. Men vad betyder det egentligen i praktiken, hur mycket måste den minska och vilka sociala drivkrafter kan hjälpa till? Inspelat på Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm den 3 december 2021. Arrangör: Mistra sustainable consumption.

Speltid: 8x15-60 min. **Målgrupp:** Vuxenutbildning. **Utförande:** Strömmande.

Ett dolt universum

Hotet mot den biologiska mångfalden på jorden är ett lika stort problem som klimatförändringarna - eller större. Alexandre Antonelli, forskningschef för Kew Gardens i Storbritannien, berättar hur vi vet att vi har ett problem, varför vi bör oroa oss och hur vi kan agera. Det handlar inte bara om att bevara många olika arter utan också om en mångfald av ekosystem, liksom genetisk, funktionell och evolutionär mångfald. Deltar gör även Karin Lexén, generalsekreterare för Naturskyddsföreningen. Inspelat hos Naturskyddsföreningen i Stockholm den 15 maj 2023. Arrangör: Stockholms naturskyddsförening.

Speltid: 81 min. **Målgrupp:** Vuxenutbildning. **Utförande:** Strömmande.

Forum jämställdhet 2023 – Klimat, kön och konsumtion

Skillnader i mäns och kvinnors olika mat-, rese- och konsumtionsvanor gör att mäns klimatavtryck idag är högre än kvinnors. Hur hänger könsnormer ihop med konsumtion? Jimmy Sand, utredare, Nationella sekretariatet för genusforskning vid Göteborgs universitet, berättar om insikter från en ny nordisk kartläggning av kunskapsläget. Moderator: Pernilla Hagbert, forskare inom hållbar omställning, Kungliga tekniska högskolan (KTH). Inspelat den 8 februari 2023 på Malmömässan. Arrangör: Sveriges kvinnoorganisationer.

Speltid: 36 min. **Målgrupp:** Vuxenutbildning. **Utförande:** Strömmande

Temabladen är till för att inspirera dig och underlätta för dig i ditt arbete. De innehåller tips på material och länkar inom resp. område.

Allt är länkat till Mediekatalogen!

Du hittar fler temablad på vår hemsida www.regionvarmland.se/mediecenter

Har du andra områden du vill ha ett temablad till?
E-posta eller ring oss så hjälper vi dig!

Dokumentärer

Östersjön – vad vi bör veta

Innehåller två dokumentärfilmer: [Vårt grisiga hav](#): Dokumenterar hur vi genom en allt mer intensiv och industrialiserad köttproduktion driver Östersjön till det kvävda, bottendöda hav vi har idag.

[Alla torskar](#): Skakande dokumentär som under två år granskar ett systematiskt och medvetet utrotande av Östersjöns mest värdefulla art - Torsken. När den sista torsken är död finns bara förlorare

Speltid: 2x30 min. **Målgrupp:** från 12 år. **Utförande:** Strömmande.

[A new kind of wilderness](#)

På en avsides gård i skogen söker familjen Payne en vild och fri tillvaro i harmoni med naturen. Men när existensen rämnar tvingas familjen ut på okända vägar. A New Kind of Wilderness, som hade världspremiär i Sundance där den också belönades med Grand Jury Prize, är en drabbande skildring av barndom, frihet, förlust och föräldrar; om livsval, vårt ansvar gentemot planeten - och varandra.

Speltid: 84 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande

[Rewild](#)

Dokumentär. Temperaturen stiger och den biologiska mångfalden kollapsar i en aldrig tidigare skådad hastighet. Nästan 60 % av alla vilda djur har försvunnit under de senaste 40 åren. Anledningen är alltid densamma: människan. Men det finns en lösning: rewilding. Att i enorma områden begränsa mänsklig aktivitet för att återuppliva naturen och sedan låta alla levande varelser dra nytta av den. Vilda djur kan då frodas utan mänsklig inblandning. För att minska effekterna av klimatförändringarna menar FN att ett område så stort som Kina bör reserveras för rewilding. Vi får bland annat följa med till Argentina där man återintroducerar jaguarer, 70 år efter att de drevs till lokal utrotning. Till Brasilien där Sebastião Salgado återplanterat en skog med två miljoner träd. Och till Sibirien där en far och son hoppas kunna avvärja klimatförändringarna genom att återinföra bisonoxar.

Speltid: 59 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

[Indonesien – Att flytta en megastad](#)

Dokumentär. Indonesiens huvudstad Jakarta riskerar att täckas av vatten. Därför inleds ett stort projekt med målet att flytta staden. Är det en hållbar lösning eller bara slöseri på redan begränsade resurser? *Dokumentären släpptes under 2024, innan invigningen av den nya huvudstaden och innan valet av ny president*

Speltid: 30 min. **Målgrupp:** från 13 år. **Utförande:** Strömmande.

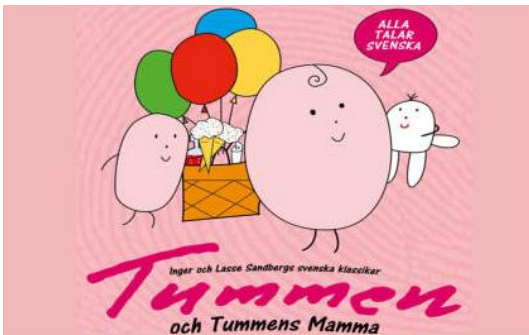
Made in Europe – från gruvan till elbilen

Dokumentär. För att EU ska nå klimatmålen i Parisavtalet krävs en utfasning av fossila bränslen och då är elbilen ett sätt att minska transportsektorns utsläpp. Asien dominerar marknaden för råmaterial, såsom metaller, men också produktionen av batterier och bilar. Men Europa har potential att växa för här finns möjligheten att ta sig an detta i större

utsträckning. Men arbetet kantas av utmaningar. I dokumentären Made in Europe – Från gruvan till elbilen följer vi med på en resa genom de nordiska länderna.

Speltid: 45 min. **Målgrupp:** gymnasiet/vux. **Utförande:** Strömmande.

Spelfilmer kopplade till temat!

Tummen och Tummens mamma

Följ med Tummen och hans mamma på deras resa genom Tumme-landet, där de möter vänner och faror, och upptäcker världen på sitt eget lilla speciella sätt. Till filmen finns en lärarhandledning med kopplingar till barnkonventionen. Lämplig för: F-2. Filmen innehåller 5 avsnitt.

Speltid: 43 min. **Produktionsår:** 2024 **Utförande:**

Strömmande.

Nya vänner på Lunneskär

Dagarna är fulla av lek och skoj för lunnefåglarna Oona och lillebror Baba på Lunneskär. Men när det en dag kommer några främlingar till ön börjar mystiska saker hända. Säsongens sista ägg är plötsligt försvunnet och Oona och hennes vänner befinner sig i en kapplöpning mot tiden för att rädda ägget innan en stor storm slår mot ön. En trevlig och lärorik film för förskolebarn – och

andra. Originaltitel: Puffin Rock and the New Friends. Lämplig för: förskola - åk3.

Speltid: 80 min. **Produktionsår:** 2023 **Utförande:** Strömmande.

[Latte Igelkott och den magiska vattenstenen](#)

Följ med till Hemskogens underbara värld, befolkad av listiga och snälla djur; Latte Igelkott, Ekorren Tjum och många andra. I skogen råder torka men det sägs att det finns en magisk vattensten i björnarnas rike... Latte är en ovanligt stöddig liten igelkott och ger sig av ensam för att hämta stenen. Men för att komma dit måste Latte ta sig genom lodjurens och vargarnas riken. Och

om hon lyckas ta sig dit, hur skall hon då kunna röva bort vattenstenen från björnarnas borg? Filmen bygger på Sebastian Lybecks bok "Latte Igelkott och vattenstenen", en finlandssvensk klassiker som kom ut första gången år 1956. Boken har översatts och älskats sedan dess, inte minst i Tyskland där den blivit en storfavorit för flera generationer. Lämplig för: åk F-5.

Speltid: 78 min. **Produktionsår:** 2019 **Utförande:** Strömmande.

[Familjen Bigfoot](#)

Pappa Bigfoot är världsberömd och vill använda sitt kändisskap till att förändra världen. När en viktig miljöorganisation ber om hans hjälp att skydda ett naturreservat från att förgöras av ett stort oljebolag tackar han ja. Men så försvinner han spårlöst, och familjen, med sonen Adam i spetsen, gör allt för att hitta honom och rädda reservatet. Givetvis följer björnen Wilbur och

tvättbjörnen Trapper med på räddningsaktionen. Ja det är rejält förutsägbart. Men det är ändå roligt av och till, speciellt tvättbjörnen och grizzlybjörnen, så jag ger trots allt filmen godkänt." Rosemari Södergren, Kulturbloggen. Originaltitel: Bigfoot Family. Lämplig för: åk 1-3.

Speltid: 85 min. **Produktionsår:** 2020 **Utförande:** Strömmande.

[Ainbo – Amazonas väktare](#)

Ainbo är en ung flicka som bor i den djupaste djungeln i Amazonas. En dag upptäcker hon att hennes hemland är hotat och inser att det finns andra människor i världen förutom hennes folk. Med hjälp av andliga guider, den magra armadillon "Dillo" och den tunga tapiren "Vaca", ger hon sig iväg för att söka hjälp från Amazonas mest kraftfulla modersjäl, den enorma

sköldpaddan Motelo Mama. Hon kämpar för att rädda sitt paradiset mot girighet, exploatering och olaglig guldbrytning. Guidad av sin mors ande är Ainbo fast besluten att rädda sitt land. Ainbo har en åldersgräns på 7 år, men är nog mest lämplig för åk 3–4. Vissa effekter kan säkert vara skrämmande för de yngsta tittarna medan tematiken mycket väl lämpar sig för – och kanske till och med förutsätter – diskussion med de äldre barnen. "Originaltitel: AINBO: Spirit of the Amazon.

Speltid: 84 min. **Produktionsår:** 2021. **Utförande:** Strömmande.

Isbjörnarnas äventyrliga resa

Familjefilm, Äventyr. Den globala uppvärmningen har orsakat stora problem för den nyblivna isbjörnsfamiljen Inuk. Hon beger sig tillsammans med sina två björningar Cassie och Asak till kusten för att lära dem att jaga, men sälarna är få och när de kommer fram inser de att isarna som de kallar sitt hem smälter i en oroande takt. Så det finns egentligen bara ett alternativ, hon måste ta sin familj till de "tvåbentas" territorium i jakten på mat och överlevnad. De måste ta sig till det beryktade Björnberget där isbjörnar från hela Nordpolen samlats i dessa svåra tider. Originaltitel: The Great Polar Bear Adventure. Lämplig för: åk 4-gy

Speltid: 45 min. **Produktionsår:** 2006. **Utförande:** Strömmande.

Flow – katten som slutade vara rädd för vatten

I en värld där människorna försvunnit lever djur i vildvuxna landskap. När vattennivån stiger måste katten, som är rädd för vatten, rädda sig i en båt tillsammans med en glad hund, en trött kapybara, en samlande lemur och en svårflörtad fågel. Detta osannolika gäng tar oss med på äventyr genom övergivna städer och mystiska

landskap. En uppslukande resa för barn och vuxna - helt utan tal! Originaltitel: Straume. Lämplig för: från åk 1.

Speltid: 85 min. **Produktionsår:** 2024. **Utförande:** Strömmande.

Det lilla gänget

Fyra unga klimataktivisterna genomför en kupp mot fabriken som förpestar miljön, men ställs inför ett dilemma. De behöver utöka sitt gäng med en femte person. Valet faller på Aimé, en mobbad kille som inte har några vänner att sladdra för. Men kuppen visar sig ta en oväntad vändning... Originaltitel: La petite bande. Lämplig för åk 5–7.

Speltid: 106 min. **Produktionsår:** 2022.

Utförande: Strömmande.

Du hittar fler bra spelfilmer på
[SLIPlay!](#)

Radioprogram:

Kjell i returlandet

Om du sorterar dina sopor rätt så blir det väldigt lite kvar. Plast, glas, papper, batterier, textil, elektronik, metall och farligt avfall är några exempel på vad du kan sortera ut. Men vad händer när man sorterat och vart tar allt vägen? Kjell och hans vän Ture Retur sorterar sina sopor och följer med skräpet till de olika återvinningsstationerna för att undersöka saken.

Programseriens syfte är, att utifrån från Agenda 2030 och kursplaner i SO, NO och konsumentkunskap för årskurs F-3. förmedla kunskap om elevens närområde, och om material och ämnen i elevens vardag. Fokus ligger på återvinning och miljöfrågor, till exempel matvaror, kläder, glas, metall, plast och energi.

Speltid: 6x11 min. **Målgrupp:** 6–9 år. **Utförande:** Strömmande ljud

Rubriker:

- 1: Plast och skräp i haven
- 2: Kläder och kemikalier
- 3: Glas och metaller

- 4: Pantflaskor och biogas
- 5: Elektronik och batterier
- 6: Papper och restavfall

Kjells Agenda 2030

Det är lätt att det känns övermäktigt när man läser FN:s 17 globala mål, som ska förbättra världen till 2030. För att få det mer hanterligt har Kjell Eriksson bestämt sig för att sätta upp egna mål och göra en egen Agenda, inspirerad av FN:s. För att få mer kunskap träffar han olika personer som verkar inom den stora agendans mål och hämtar idéer till saker man kan göra själv.

I varje program sätter han upp tre nya punkter på sin lista.

Speltid: 10x40 min. **Målgrupp:** gymnasiet/vux. **Utförande:** Strömmande ljud

TALBÖCKER!

Har du elever i behov av särskilt stöd?

Du kan avgiftsfritt låna skönlitterära talböcker på usb från Mediecenter.

Vi har alla böcker du hittar hos [Legimus](#). Läs mer på vår [hemsida](#)!

Länktips

Filmriket

Hos Filmriket hittar du inspiration och övningar inom filmskapande. Övningarna är utvecklade med utgångspunkt i grundskolans reviderade läroplan med syfte att göra det lätt, roligt och framför allt enkelt att anpassa rörlig bild till de olika kursplanerna. Uppdateras kontinuerligt med nya övningar som tas fram tillsammans med lärare, filmpedagoger och verksamma filmskapare. (konto krävs, men det är kostnadsfritt!).

Här hittar du också två filmpaket, ett för de allra yngsta, 6 till 9 år, och ett för högstadiet/gymnasiet, som båda innehåller 17 filmer för att matcha de 17 globala målen inom Agenda 2030.

Globala målen

Verktyg, inspiration och material med utgångspunkt i Globala målen. Bläddra bland skolövningar för olika åldrar. Få tips och inspiration kring hur ditt företag kan engagera sig i Globala målen. Ladda ner material och logotyper för Globala målen. <https://www.globalamalen.se/>

FN

Här finns material samlat som du kan använda i undervisningen. Vi producerar lärarhandledningar, filmer, simuleringar och interaktiva övningar anpassade för olika årskurser. Materialet berör på olika sätt FN, mänskliga rättigheter samt fred och utveckling både lokalt och globalt. Det mesta är digitalt och kostnadsfritt att ladda ner, övrigt kan beställas i vår webbshop. <https://fn.se/engagera-dig/fniskolan/metod-material/>

Naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen

Här kan du läsa om Naturskyddsföreningens arbete i skolan och hitta skolmaterial om natur, klimat och miljö. <https://www.naturskyddsforeningen.se/skola/>

Inspiration och kunskap

SO-rummet

SO-rummet är en gratis digital lär resurs och Sveriges största och mest välsorterade länkbibliotek för skolans samhällsorienterade ämnen: historia, religionskunskap, geografi och samhällskunskap. <https://www.so-rummet.se/lektioner-och-larmaterial/miljo-och-hallbar-utveckling>